

Notat til Statsrevisorerne om
beretning om Forsvarets
understøttelse af sine militære
operationer i Afghanistan

Marts
2010

revision
revision

revision

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 17/2008 om Forsvarets understøttelse af sine militære operationer i Afghanistan

17. februar 2010

RN A502/10

Forsvarsministerens redegørelse af 8. december 2009

Udenrigsministerens redegørelse af 19. januar 2010

I. Indledning

1. Beretningen handlede om, hvordan Forsvaret understøtter sine militære operationer i Afghanistan på forsynings- og uddannelsesområdet. Rigsrevisionen undersøgte også, i hvilken grad Forsvarsministeriet opfylder målene for internationale operationer i forsvarsforliget (2005-2009). Beretningen redegjorde i øvrigt for omfanget af det civilt-militære samarbejde og samtækningsindsatsen i Afghanistan.

Forsvarsministeren vil tage Rigsrevisionens og Statsrevisorernes anbefalinger til efterretning, og anbefalingerne vil i fremtiden blive taget med i sagsbehandlingen i Forsvarsministeriet og Forsvarskommandoen. Det finder jeg tilfredsstillende.

Udenrigsministeren har fremhævet, at beretningen er et velkomment indspil til det fortsatte arbejde med at sikre, at Danmarks indsats i Afghanistan bedst muligt bidrager til at fremme sikkerheden og udviklingen i landet.

II. Overordnet styring af internationale operationer

2. Statsrevisorerne kritiserede i deres bemærkninger til beretningen, at Forsvaret ikke mere præcist kunne opgøre resurseforbruget til internationale operationer. Kritikken skal ses på baggrund af, at Forsvaret har opgjort de samlede omkostninger til de internationale operationer til 1,2 mia. kr. i 2005 og til 2,4 mia. kr. i 2008. Statsrevisorerne bemærkede hertil, at det er uklart, hvor stor en del af denne stigning der kan henføres til øgede aktiviteter, og hvor stor en del der kan henføres til, at Forsvaret har ændret principper for omkostningsfordeling.

Forsvarsministeren oplyser i sin redegørelse, at Forsvarskommandoen er i gang med at udvikle Forsvarets budgetmodel og i den forbindelse præcisere, hvilke omkostninger der skal henføres til internationale operationer. Forsvaret vil implementere eventuelle ændringer i regnskabet for 2011. Jeg finder initiativet tilfredsstillende, og jeg vil følge Forsvarets arbejde med at forbedre budgetmodellen.

3. Rigsrevisionen anførte i beretningen, at Forsvaret ikke havde været i stand til at udsende kapaciteter svarende til 2.000 soldater i internationale operationer i 2009. Rigsrevisionen konstaterede, at internationale operationer er en af Forsvarets vigtigste opgaver, og konkluderede derfor, at Forsvaret i årsrapporterne burde redegøre for de væsentligste aktiviteter for internationale operationer, herunder hvilke kapaciteter der er til rådighed. Rigsrevisionen

anførte endvidere, at det er muligt at opgøre antallet af faktisk udsendte soldater, men at Forsvaret ikke i årsrapporterne systematisk har redegjort for status på kapacitetsopbygningen, dvs. hvor mange der kan udsendes.

Forsvarsministeren svarer hertil, at Forsvarets målsætning stadig er at øge andelen af personel, der kan udsendes både inden for hæren, flyvevåbnet og søværnet. Andelen af personel, der kan udsendes, vil stige, i takt med at Forsvaret tilpasser sig forsvarsforliget 2010-2014. I forsvarsforliget 2010-2014 fastslås det, at Forsvaret vil kunne udsende kapaciteter svarende til op til ca. 2.000 soldater.

Ministeren oplyser, at Forsvarskommandoen i årsrapporten fra 2009 vil rapportere:

- hvilke kapaciteter der er til rådighed og hvornår
- antallet af soldater, der har været udsendt og hvornår
- antallet af udsendte soldater
- antallet af soldater, der planlægges udsendt og hvornår.

Jeg finder forsvarsministerens initiativ tilfredsstillende.

III. Den forsyningsmæssige understøttelse af internationale operationer

4. Rigsrevisionen konstaterede i beretningen, at Forsvaret samlet set løser forsyningsopgaven tilfredsstillende. Opgaven kan dog på nogle områder løses mere effektivt.

Forsvarsministeren oplyser, at Hærens Operative Kommando i længere tid har arbejdet med at effektivisere genforsyningen til Afghanistan. De væsentligste tiltag, som ministeren nævner, er en række tiltag, som vedrører, at Det Nationale Støtteelement flyttes fra Kandahar til Camp Bastion. Flytningen betyder, at der bliver et led mindre i forsyningsvejen, da forsyningerne til Camp Bastion ikke skal omlades i Kandahar. Behovet for logistiske specialister reduceres dermed.

5. Rigsrevisionen påpegede i beretningen, at datagrundlaget for måling af leveringstider er meget usikkert, og at Forsvarets målinger af leveringstider derfor skal tages med et vist forbehold. Statsrevisorerne konstaterede i den forbindelse, at Forsvarets systemer kan tilrettelægges, så de i højere grad understøtter forsyningsopgaven, fx kontrollen med størrelsen af beholdninger og udestående leveringer.

Rigsrevisionen konstaterede i beretningen, at Forsvaret bør etablere et bedre datagrundlag på forsyningsområdet og opstille relevante mål for forsyningen. Det vil bl.a. give Forsvaret et overblik over, om Forsvarets relativt mange udestående bestillinger stadig er relevante. Rigsrevisionen fandt det positivt, at Forsvaret har identificeret et behov for at få evalueret genforsyningsprocessen med henblik på at optimere denne.

Forsvarsministeren bemærker, at Forsvarets nuværende måling af leveringstider ikke giver et billede af den samlede forsyningssituation. Forsvaret vil udvikle rapporter, som fremover kan vise forsyningssituationen.

Ministeren oplyser endvidere, at Forsvaret vil udvikle en række rapporter, som gør det muligt at måle sagsbehandlingstid og leveringstid på de enkelte led i forsyningsvejen. Derudover vil Forsvaret udvide de eksisterende rapporter, som viser, om de enkelte led kan udlevere forsyninger inden for de fastsatte leveringsdatoer (udleveringsgrader).

Jeg finder det tilfredsstillende, at Forsvarets har iværksat initiativer for at forbedre målingen af leveringstider og udleveringsgrader. Jeg vil følge Forsvarets arbejde med at optimere genforsyningsprocessen, herunder udviklingen i leveringstider, udleveringsgrader og udestående bestillinger.

IV. Uddannelse af personel til internationale operationer

Udpegning af personel

6. Statsrevisorerne konstaterede i bemærkningerne til beretningen, at Forsvaret i flere tilfælde har haft vanskeligt ved at udpege og udsende personel til missionen i Afghanistan, primært på grund af personelmangel inden for befalingsmænd og specialistfunktioner, fx til forsyningsområdet. Rigsrevisionen anførte i den forbindelse, at antallet af soldater, som får en midlertidig udnævnelse, når de udsendes til Afghanistan, har været stigende.

Forsvarsministeren oplyser, at der er for få specialister og befalingsmænd. Forsvaret vil uddanne flere i indeværende forsvarsforlig (2010-2014) og oprette nye funktionsuddannelser inden for kritiske områder for at imødekomme behovet for personel. For de øvrige uddannelser vil antallet af uddannede blive fastholdt på et højt niveau i starten af forligsperioden for at løse personelmanglerne hurtigst muligt.

Forsvarsministeren bemærker, at de midlertidige udnævnelser bl.a. har fundet sted med baggrund i mangel på personel. Forsvarskommandoen forventer, at andelen af midlertidige udnævnelser vil falde i takt med en forbedret personelsituation. Forsvaret vil dog altid have behov for at tillægge et mindre antal soldater en midlertidig højere grad for at kunne matche graderne for kolleger fra andre nationer.

Rigsrevisionen konstaterede, at hovedparten af personellet udpeges i god tid før udsendelse. Der er dog enheder, der har fået udpeget personel sent i uddannelsesforløbet.

Forsvarsministeren bemærker, at Hærens Operative Kommando medio 2009 etablerede halvårslige såkaldte rullemøder for de kommende bidrag til internationale operationer. Formålet med møderne er bl.a. at få udpeget personel 12 måneder før udsendelse. Bemandingsprocenten var efter mødet i februar 2009 på over 90 % for holdene, som skulle udsendes i februar 2010.

Jeg finder Forsvarets opmærksomhed på personelsituationen tilfredsstillende og vil følge udviklingen på området.

Uddannelsesforløbet før udsendelse

7. Statsrevisorerne bemærkede, at de kompagnier, der skal udsendes, mangler støtte i forberedelsesprocessen til en lang række administrative opgaver.

Forsvarsministeren oplyser, at Hærens Operative Kommando er ved at undersøge mulighederne for bedre at kunne imødekomme behovet for administrativ og uddannelsesmæssig støtte under uddannelsen.

Forsvarsministeren bemærker endvidere, at vilkårene for hærens reaktionsstyrke er i positiv udvikling. Ministeren nævner, at enhedernes uddannelse vil blive forbedret, i takt med at Forsvaret køber mere uddannelsesmateriel. Det vil også reducere omfanget af uddannelsen, som soldaterne gennemfører efter ankomst til missionsområdet.

I forsvarsforliget 2010-2014 fremgår det, at den sidste måned af værnepligtsuddannelsen målrettes mod den efterfølgende reaktionsstyrkeuddannelse for de værnepligtige, der ønsker at blive udsendt.

Jeg finder de forskellige tiltag for at forbedre uddannelsesforløbet tilfredsstillende, og jeg vil følge ministeriets tiltag for at imødekomme behovet for administrativ støtte under uddannelsen.

Uddannelsen af forsyningspersonel

8. Rigsrevisionen anførte i beretningen, at Forsvaret bør forbedre uddannelsen af det udsendte forsyningspersonel, da en del af de udsendte mangler rutine og erfaring i at bestrebe funktionerne i missionen, herunder ikke mindst i anvendelsen af it-systemet.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Hærens Operative Kommando har iværksat nye uddannelser for forsynings- og vedligeholdelsespersonel, og at Forsvaret forventer at oprette flere stillinger for forsyningspersonel.

V. Civilt-militært samarbejde og samtænkning

9. Rigsrevisionen konstaterede i beretningen, at det er vigtigt, at der er ansat flere civile rådgivere for at sikre kontinuitet i den civile indsats, bl.a. på grund af rådgivernes orlov. Udenrigsministeren oplyser, at der nu som planlagt er blevet ansat flere rådgivere i Helmand, så der i alt er 6 rådgivere. Det finder jeg tilfredsstillende. Derudover understreger ministeren, at de danske rådgivere indgår i en samlet indsats med andre internationale rådgivere, der netop sikrer en fleksibilitet i forbindelse med fravær.

10. Statsrevisorerne bemærkede, at Danmark har øget forbruget til det civilt-militære samarbejde og samtækningsindsatsen i Helmand. Statsrevisorerne henstillede, at Forsvaret snarest aflægger et regnskab for det samlede forbrug til samtækningsprojekter.

Forsvarsministeren og udenrigsministeren oplyser, at Forsvarsministeriet, Forsvarskommandoen og Udenrigsministeriet medio 2009 har aftalt den fremtidige proces for at aflægge regnskab. Aftalen skal sikre, at regnskabet aflægges rettidigt over for Udenrigsministeriet. Forsvarsministeriet forventer, at dette sker primo 2010. Jeg vil følge Forsvarets regnskabsaflæggelse af samtækningsprojekterne.

VI. Sammenfatning

11. Jeg finder samlet set redegørelserne fra forsvarsministeren og udenrigsministeren tilfredsstillende.

Forsvarsministeren har i sin redegørelse præsenteret flere initiativer til at forbedre Forsvarets understøttelse af sine internationale operationer. Jeg vil følge udviklingen på følgende områder:

- videreudviklingen af Forsvarets budgetmodel
- arbejdet med at optimere genforsyningsprocessen, herunder udviklingen i leveringstider, udleveringsgrader og udestående bestillinger
- personelsituationen for de internationale operationer
- tiltag for at imødekomme behovet for administrativ og uddannelsesmæssig støtte under uddannelsen
- regnskabsaflæggelsen for samtækningsprojekterne.

Jeg anser sagen for afsluttet i forhold til udenrigsministeren.

Jeg vil orientere Statsrevisorerne om resultatet af min opfølgning.

Henrik Otbo